

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Algemeen

Bij de Tweede Kamer is ingediend een wetsontwerp tot wijziging van de Loterijwet. Dit wetsvoorstel vormt, naar het oordeel van de Regering, tevens een aanleiding de fiscale bepalingen op loterijgebied aan een herziening te onderwerpen, bepalingen, die sedert het beëindigen van de oorlog geen enkele wijziging hebben ondergaan en die bij de ontwikkeling op dit gebied na de bevrijding niet meer in alle opzichten bevredigend werken.

Wat betreft de huidige fiscale situatie op loterijgebied, zullen hieronder achtereenvolgens worden besproken de belastingheffing van prijzen en dergelijke voordelen uit kansspelen, waarbij de inkomstenbelasting een plaats inneemt, en de fiscale behandeling van de diensten, welke organisaties ten behoeve van de deelnemers aan kansspelen presteren, een terrein, waar de omzetbelasting zich doet gelden.

Ten aanzien van de huidige fiscale waardering van voordelen, welke bij prijsvragen, loterijen en andere vormen van spel en weddenschap aan de winnaars toevallen, zij het volgende opgemerkt. Volgens de bestaande belastingwetgeving wordt bij prijsvragen de verkregen prijs als „opbrengst van andere arbeid” in de inkomstenbelasting betrokken, indien bij de mededinging naar de prijs de prijswinnaar geacht moet worden in zodanige mate arbeid te hebben verricht, dat deze op het verkrijgen van de prijs van invloed is geweest en dat daardoor een redelijke kans op de beloning bestond. Hiervan uitgaande rekent de bestaande jurisprudentie in het algemeen de prijzen van reclameprijsvragen, waarbij het ontwerpen van een slagzin wordt gevraagd, b.v. de Blue Band- en de OMO-prijsvraag, tot het belastbare inkomen. Het materiële gewin daarentegen uit andere prijsvragen, waarbij kan worden aangenomen, dat de fortuin domineert, valt buiten de belastingheffing. De feitelijke verschillen, die de beide soorten van prijsvragen gescheiden houden, zijn dikwijls echter subtiel, zodat men veelal in het onzekere verkeert aan welke categorie een bepaalde prijsvraag ten slotte zal worden toegerekend. Zo besliste de belastingrechter met betrekking tot de prijsvraag „Kijk U rijk”, dat de toegekende prijzen niet tot het belastbare inkomen kunnen worden gerekend. Deze belastingvrijdom geldt tevens voor de prijzen uit loterijen en andere vormen van spel en weddenschap. Echter wordt, ingevolge artikel 11, eerste lid, laatste volzin, van de Loterijwet op aan de Staatsloterij verbonden prijzen — van f 100 of meer — en premies 15 pct. ten behoeve van de Staat ingehouden.

De hiervoren geschetste fiscale behandeling van prijzen in het algemeen is zeer wel te plaatsen in een situatie, waarin op het gebied van de georganiseerde kansspelen de Staatsloterij praktisch gesproken een monopolistische positie inneemt. Bij de na-oorlogse ontwikkeling echter, welke op het gebied van het organiseren van kansspelen een toenemende particuliere activiteit doet zien, zijn de besproken fiscale bepalingen niet langer toereikend, terwijl zij bovendien het beeld tonen van een onoverzichtelijk, verwarrend geheel, dat tot willekeurige discriminaties leidt. Nu een wijziging van de Loterijwet wordt voorgesteld, is het, naar het oordeel van de Regering, eveneens

noodzakelijk de onderhavige fiscale bepalingen te herzien tot een meer ordelijk geheel, dat, ook uit een oogpunt van een billijke belastingheffing, bij de nieuwe situatie op loterijgebied past.

In de eerste plaats acht de Regering het niet verantwoord, dat slechts bij de Staatsloterij de prijzen en premies aan een inhouding zijn onderworpen, terwijl prijzen uit door particulieren georganiseerde loterijen of andere vormen van spel en weddenschap geheel vrijuit zouden gaan. Een zelfde, zelfs nog scherpere tegenstelling doet zich voor ten aanzien van de prijsvragen, waaraan men buiten het kader van de uitoefening van een beroep of bedrijf deelneemt. Daarbij blijft immers de gewonnen prijs, indien deze geheel door het lot wordt bepaald, buiten elke heffing, doch hij wordt volledig door het progressieve tarief van de inkomstenbelasting getroffen, zo een zekere mate van op zich zelf staande arbeid aan het materiële gewin heeft bijgedragen. Uit een oogpunt van wenselijk belastingrecht bezien, komt het de Regering voor, dat met het rangschikken van deze laatste soort van prijzen onder het belastbare inkomen fiscaal aan de factor arbeid ten opzichte van de overige factoren, welke tot het resultaat voor de prijswinnaar hebben bijgedragen, een te zwaar gewicht wordt toegekend. Vooral beschouwd uit de gezichtshoek van de deelnemer aan dergelijke prijsvragen, is de toegekende prijs een onverwachte toevalstreffer, een voordeel, dat — hoezeer het voor de fortuinlijke winnaar een vermeerdering van financiële draagkracht betekent — toch naar de gangbare maatschappelijke opvattingen niet tot het normale, periodiek vloeiende inkomen pleegt te worden gerekend. Veeleer hebben deze incidentele voordelen met de prijzen uit loterijen en andere georganiseerde kansspelen, waartoe de gelegenheid voor een al dan niet beperkte groep van personen wordt opengesteld, dit algemene hoofdkenmerk gemeen, dat zij een financiële buitenkans zijn, welke afhangt van omstandigheden, waarop de prijswinnaar zelf weinig of geen invloed kan uitoefenen. In deze gedachtengang ligt het dan ook voor de hand deze voordelen, indien zij buiten het verband van beroeps- of bedrijfsuitoefening zijn verkregen, ook fiscaal onder een zelfde noemer te brengen.

Op het voetspoor van de bestaande inhouding op de prijzen van de Staatsloterij, meent de Regering, gelet op de betekenis van de onderhavige incidentele voordelen uit een oogpunt van financiële draagkracht, dat daartoe de meest aangewezen weg is de gewonnen prijzen te betrekken in een eenvoudige, afzonderlijke heffing naar een proportioneel tarief. In het wetsontwerp wordt een matig tarief voorgesteld van 20 pct., een percentage, gelijk aan het laagste bijzondere tarief, dat de inkomstenbelasting kent. Bij de vaststelling van de hoogte van dit tarief, waaraan dus tevens zullen worden onderworpen de voordelen uit prijsvragen, die thans als opbrengst van andere arbeid door de progressieve inkomstenbelasting worden getroffen, is mede overwogen, dat, ter wille van de uitvoerbaarheid, de nieuwe belasting wordt geheven van het brutovoordeel, zonder rekening te houden met de inleggelden, welke zijn betaald voor de deelneming aan het onderhavige kansspel of voor het mededoen aan vroegere kansspelen, die voor de betrokkene zonder een prijs zijn geëindigd. Billijkheidshalve

zijn echter de z.g. eigengeldjes van de belasting uitgezonderd, terwijl — mede uit praktische overwegingen — enkele vrijstellingen zijn opgenomen, welke tot gevolg hebben, dat de prijzen van kleine loterijen met één of meer wat aantrekkelijker lokprijzen, alsmede allerlei kleine prijzen buiten de heffing blijven.

De invoering van de voorgestelde loterijbelasting houdt tevens in, dat de bestaande bijzondere heffing op prijzen uit de Staatsloterij komt te vervallen, terwijl het wetsontwerp verder het voorstel bevat de voordelen uit prijsvragen met slagzinnen e.a., waaraan buiten enige beroeps- of bedrijfsuitoefening wordt deelgenomen, voordelen, die volgens de bestaande wetgeving tot het fiscale inkomen worden gerekend, buiten de sfeer van de inkomstenbelasting te stellen.

Voor de — minder vaak voorkomende — gevallen, waarin het voordeel een bestanddeel vormt van de winst van bedrijf of zelfstandig uitgeoefend beroep, wordt voorgesteld de mogelijkheid te openen, dat de geheven loterijbelasting met de aanslag in de inkomstenbelasting wordt verrekend. Hetzelfde geldt mutatis mutandis met betrekking tot de vennootschapsbelasting.

Wat de werkingssfeer van de loterijbelasting betreft, wordt in het wetsontwerp voorgesteld de belasting te heffen van hier te lande wonende natuurlijke personen en binnen Nederland gevestigde lichamen, die een prijs hebben verkregen uit een loterij, prijsvraag of andere vorm van georganiseerd kansspel, onverschillig of deze kansspelen door instellingen hier te lande dan wel in het buitenland zijn aangelegd. Voorts strekt de voorgestelde loterijbelasting zich tevens uit tot buitenslands wonende personen en gevestigde lichamen, die prijzen verkrijgen uit loterijen e.a., gehouden door in Nederland wonende natuurlijke personen of gevestigde lichamen.

Op zich zelf reeds is het feit, dat, zoals hieronder wordt uiteengezet, de belasting aan de bron wordt geheven, reden om de laatstgenoemde groep niet buiten de heffing te laten. Een beperking van de belastingen tot de binnenslands wonende natuurlijke personen en gevestigde lichamen zou op praktische bezwaren stuiten in verband met de omstandigheid, dat de identiteit van de prijswinnaars aan de organisatoren van de kansspelen niet bekend is en zich derhalve ook aan het gezichtsveld van de fiscus onttrekt. Dit klemt te meer, aangezien in veel gevallen bij loterijen in clubverband wordt gespeeld.

Het betrekken in de belasting van binnenlandse prijswinnaars van buitenlandse loterijen en andere buitenlandse kansspelen is ingegeven door het desideratum van een billijke belastingheffing en beoogt voorts, te voorkomen, dat de buitenlandse loterijen en dergelijke fiscaal in een gunstiger positie zouden komen te verkeren dan de binnenlandse. Deze gronden acht de Regering van een zodanig gewicht, dat de praktische moeilijkheden, welke ook hier als gevolg van de naamloosheid van de prijswinnaars kunnen ontstaan, zullen moeten worden aanvaard.

De meerbedoelde naamloosheid van de prijswinnaars is er tevens de oorzaak van, dat aan de belasting zullen zijn onderworpen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen, zomede niet rechtspersoonlijkheid bezittende vennootschappen en verenigingen.

Met betrekking tot de heffingswijze van de belasting houdt het ontwerp, ter wille van eenvoud en technische uitvoerbaarheid, de bepaling in, dat de verschuldigde belasting over prijzen, uitgekeerd door natuurlijke personen of lichamen hier te lande (binnenlandse loterijen), bij wege van inhouding wordt voldaan. Ten aanzien van prijzen uit buitenlandse loterijen, waar geen inhoudingsplicht kan worden opgelegd, zal de belasting door de prijswinnaar zelf op een door hem in te dienen aangifte moeten worden voldaan.

In het wetsontwerp is voorgesteld de nieuwe belasting te doen aanvangen voor de prijzen uit loterijen e.a., waarop na een bij Koninklijk besluit te bepalen tijdstip aanspraak ontstaat. Het ligt in het voornemen hiervoor zo mogelijk dezelfde dag aan te wijzen als die, waarop de voorgestelde wijziging van de Loterijwet in werking treedt.

Wat betreft de natuurlijke personen en instellingen, wier bedrijvigheid (mede) bestaat uit het openstellen van deelneming aan georganiseerde kansspelen, gaat de bestaande wetgeving op de omzetbelasting ervan uit, dat over de inleggelden van de deelnemers omzetbelasting verschuldigd is naar het normale dienstentarium van 4 pct. Een uitzondering op deze algemene regel vormen de loterijen, waarvoor artikel 24, 16°, van de Wet op de Omzetbelasting 1954 een vrijstelling kent, een vrijstelling, die naar haar opzet uitsluitend geldt voor de Staatsloterij en voor particuliere loterijen — waaronder prijsvragen, voor zover als loterij aan te merken —, welke op grond van artikel 3 van de Loterijwet zijn toegestaan. Tot deze laatste behoren thans ook de toegelaten voetbalpools, t.w. die van de K.N.V.B. en de Caritas. De inzetten van andere loterijen en prijsvragen — waarbij kan worden gedacht aan prijsvragen met slagzinnen en prijsvragen zoals „Wie weet, die wint”, „Kijk U rijk” e.d. —, alsmede van weddenschappen, afgesloten bij de z.g. totalisator, worden naar het voor diensten geldende tarief in de omzetbelasting betrokken.

In dit verband zij ten slotte nog gewezen op de meer algemene vrijstellingen, welke artikel 23, onder 4° en 5°, van de Wet op de Omzetbelasting 1954 kent voor diensten, door sportorganisaties ten behoeve van haar leden verricht, en voor diensten van sociale en culturele aard. Op grond van deze bepalingen juncto het Koninklijk besluit van 27 december 1956 (Stb. 650) kunnen sommige loterijen e.d., die niet onder de algemene vrijstelling vallen, onder bepaalde omstandigheden toch van omzetbelasting zijn vrijgesteld.

Voor de gesignaleerde bijzondere vrijstellingsbepaling van de loterijen in de omzetbelasting, een vrijstelling, die uit de bezettingstijd stamt en die bij een nagenoeg monopolistische positie van de Staatsloterij weinig betekenis had, acht de Regering in de nieuwe situatie onder de gewijzigde Loterijwet geen goede grond meer aanwezig. Het wetsontwerp bevat dan ook het voorstel, deze vrijstelling voor loterijen op te heffen, als gevolg waarvan de omzetbelasting over de gehele lijn van de inleggelden voor georganiseerde kansspelen zal worden geheven naar het gewone voor diensten geldende tarief van 4 pct. Het ligt tevens in het voornemen om, zodra dit voorstel kracht van wet heeft verkregen, ook bij de totalisator, waar thans voor de berekening van de verschuldigde omzetbelasting is toegestaan de inleggelden te verminderen met de uitgekeerde prijzen, de belasting volledig over de inleggelden te heffen. Voorts is de Regering van mening, dat, indien de loterijen e.a. onder het normale dienstentarium van de omzetbelasting komen te vallen, zij ook van de vrijstellingen voor door sportorganisaties ten behoeve van haar leden verrichte diensten en voor diensten van sociale en culturele aard, als zijn bedoeld in artikel 23, onder 4° en 5°, vermeld, dienen te zijn uitgesloten. Hoewel de jurisprudentie niet wijst in de richting, dat deze vrijstellingen op het stuk van loterijen en dergelijke een grote rol zullen kunnen spelen, verdient het uit een oogpunt van rechtszekerheid de voorkeur, hun de toegang tot dit gebied uitdrukkelijk af te snijden.

De budgettaire consequenties van het geheel van de in het wetsvoorstel vervatte maatregelen kunnen worden geraamd op een meeropbrengst aan middelen van in totaal ongeveer f 5 000 000 per jaar. Bij deze raming is buiten beschouwing gelaten de meeropbrengst van de omzetbelasting voor de uitgegeven loten van de Staatsloterij. Het ligt niet in het voornemen de prijs van deze loten uit dien hoofde te verhogen, zodat de verschuldigde omzetbelasting voor rekening van de Staatsloterij zelf komt.

Artikelen

Artikel 1. Zoals in het algemene gedeelte van deze memorie is uiteengezet, vormen de prijzen uit loterijen en andere kansspelen het object van de voorgestelde loterijbelasting. Als belastingplichtige is aangewezen de gerechtigde tot de prijs.

Onderscheid is gemaakt tussen prijzen van binnenlandse en prijzen van buitenlandse loterijen en dergelijke. Over de eerstbedoelde prijzen is de belasting verschuldigd, onverschil-

lig waar de gerechtigden wonen of zijn gevestigd, terwijl de laatstbedoelde prijzen slechts in de belasting worden betrokken voor zover zij worden genoten door binnen het Rijk wonende of gevestigde prijswinnaars.

De beantwoording van de vragen wat moet worden verstaan onder een loterij of een ander kansspel en of sprake is van een binnenlandse dan wel een buitenlandse loterij en dergelijke wordt gevonden in artikel 2 van het ontwerp van wet.

Artikel 2. Bij de omschrijving van wat onder loterijen en andere kansspelen moet worden verstaan, is in de eerste plaats aansluiting gezocht bij de Loterijwet, zoals deze zal luiden, nadat het tegelijk met dit ontwerp ingediende ontwerp van wet tot wijziging van de Loterijwet kracht van wet zal hebben verkregen. Hierdoor zullen dan binnen de werkingsfeer van de onderhavige belasting komen te vallen de loterijen in de zin van genoemde wet en de prijsvragen, tot deelneming waaraan tegen voldoening aan zekere voorwaarde, anders dan het verrichten van een wetenschappelijke of kunstzinnige prestatie, gelegenheid wordt gegeven en waarbij de prijzen meer dan f 200 bedragen, zoals sportprijsvragen en prijsvragen met slagzinnen en dergelijke opgaven. De vraag of de deelnemer al dan niet een overwegende invloed op de kansbepaling kan uitoefenen, is bij bedoelde prijsvragen van geen belang. Voorts valt onder de uitdrukking „andere kansspelen” elke andere gelegenheid tot spel of weddenschap. Gedacht zij hierbij o.m. aan loterijen binnen een besloten kring, prijsvragen, waarbij de prijzen niet meer bedragen dan f 200 en de deelnemers geen overwegende invloed op de kansbepaling kunnen uitoefenen, zomede de verschillende vormen, waaronder gelegenheid bestaat om op de uitslag van een sport- of andere gebeurtenis te wedden, zoals de totalisator bij harddraverijen en paardenrennen, een en ander voor zover deze figuren niet reeds vallen onder de omschrijvingen van de Loterijwet. Voldaan moet echter zijn aan het vereiste, dat tot de deelneming door een of ander persoon of lichaam gelegenheid wordt gegeven. Weddenschappen, kaartspelen e.d. tussen bepaalde personen onderling blijven dus buiten beschouwing.

De beantwoording van de vraag of er sprake is van een binnenlandse loterij of ander binnenlands kansspel dan wel van een buitenlandse loterij, enz. is afhankelijk gesteld van de woonplaats of plaats van vestiging van de organisator van de loterij en dergelijke. Bestaat deze uit meer dan één persoon of lichaam, dan is het voor het stempelen van de loterij en dergelijke tot een binnenlandse voldoende, dat één van hen binnen het Rijk woont of is gevestigd.

Artikel 3. Deze bepaling geeft aan waarover de belasting wordt geheven. Het voorwerp van de belasting wordt gevormd door de behaalde prijs. De term „prijs” doet uitkomen, dat het hier gaat om de voordelen, zonder aftrek van inleggelden of andere prestaties, welke door de deelnemers aan een loterij of ander kansspel zijn verricht ter verkrijging van een kans op een prijs.

De omschrijving van het begrip „prijzen” is zo ruim gekozen, dat daaronder alles valt, wat aan de winnaars van de loterij en dergelijke uit hoofde van hun deelneming wordt uitgekeerd, onverschillig onder welke benaming dit geschiedt.

Gerechtigden tot prijzen, welke bestaan in andere zaken dan geld, zijn eveneens aan de belasting onderworpen, mits aan die zaken in het economisch verkeer waarde kan worden toegekend. Deze waarde geldt dan als de maatstaf van heffing. Voor de inhoud van de uitdrukking „waarde in het economisch verkeer” moge worden verwezen naar de toelichting bij de artikelen 4, eerste lid, en 9, eerste lid, van het ontwerp van de wet op de vermogensbelasting 1958.

Voor nieuwe courante goederen zal de voorgestelde wijze van waardebepaling veelal neerkomen op een belasting naar de catalogusprijs.

Artikel 4. In het eerste lid, onder a, zijn vrijgesteld de prijzen van loterijen en andere kansspelen, waarvan de hoogste prijs niet meer dan f 1000 bedraagt. Door deze vrijstelling blij-

ven buiten de heffing van de loterijbelasting de kleine, veelal lokaal gehouden loterijen, waarbij b.v. een televisietoestel als lokprijs fungeert. Is de waarde van zulk een hoofdprijs niet meer dan f 1000, dan zijn dus deze hoofdprijs en ook alle overige prijzen van de heffing vrijgesteld.

Ten einde bij de loterijen met één of meer prijzen van meer dan f 1000 te voorkomen, dat de belasting ook zou moeten worden geheven over allerlei kleine geld- en goederenprijzen, met de daaraan verbonden bezwaren van waardebepaling en van inhouding, c.q. verrekening van de verschuldigde belasting, wordt in artikel 4, eerste lid, onder b, voorts voorgesteld de prijzen, welke minder dan f 100 bedragen, van de belasting vrij te stellen

In het eerste lid, onder c, van dit artikel zijn ten slotte ook de zg. eigen gelden van de belasting uitgezonderd.

Ingevolge het tweede lid van dit artikel worden alle prijzen, welke op grond van dezelfde toevallige gebeurtenis worden toegerekend, voor de vraag of er al of niet sprake is van een vrijstelling, als één prijs beschouwd. De bepaling sluit de mogelijkheid uit, dat door splitsing van de loten in series of onderdelen de belasting met gebruikmaking van de vrijstellingen zou worden ontgaan.

Artikel 5. Blijkens artikel 1 van het ontwerp is de belasting verschuldigd door de winnaars van de prijzen. Indien de organisator van een loterij of ander kansspel de belasting voor zijn rekening neemt, wordt de prijswinnaar derhalve van zijn verplichting tot het dragen van de belasting ontheven, welke ontheffing in wezen neerkomt op de uitkering van een bedrag, gelijk aan de verschuldigde belasting, boven het bedrag van de prijs. Het spreekt vanzelf dat deze „extra-uitkering” mede voor de ontheffing van de belasting in aanmerking moet worden genomen.

Een eenvoudige berekening wijst uit, dat bij het in dit artikel voorgestelde tarief deze extra-uitkering moet worden gesteld op $20/80$ gedeelte van het bedrag van de prijs, zodat de totale grondslag voor de belastingheffing $100/80 \times$ het bedrag van de prijs beloopt. Uit praktische overwegingen is deze berekeningswijze uitdrukkelijk in het tweede lid van dit artikel 5 neergelegd. In dit verband moge worden verwezen naar de gelijksoortige bepaling, vervat in artikel 4, eerste lid, tweede volzin, van het Besluit op de Dividendbelasting 1941.

Artikel 6. Met betrekking tot de wijze van heffing wordt onderscheiden tussen de binnenlandse loterijen en andere binnenlandse kansspelen enerzijds en de buitenlandse loterijen en dergelijke anderzijds.

De belasting, verschuldigd wegens het gerechtigd worden tot prijzen uit binnenlandse loterijen enz., wordt geheven bij wijze van inhouding op de prijzen. De inhouding dient te geschieden op het tijdstip, waarop de belastingschuld ontstaat, dat wil zeggen: op het tijdstip, waarop de prijs ter beschikking van de gerechtigde komt. Als inhoudingsplichtige is aangewezen degene, die de prijs verschuldigd is, dat is de organisator van de loterij en dergelijke, en op deze is ook de verplichting gelegd de ingehouden belasting op aangifte af te dragen. Op deze wijze is aansluiting verkregen met de bepalingen van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (wijze en termijn van aangifte en afdracht, naheffing, bezwaar, beroep, enz.).

In gevallen, waarin de prijs uit andere zaken dan geld bestaat, zal veelal om redenen van praktische aard de organisator van de loterij en dergelijke de belasting voor zijn rekening nemen. Blijkens het vierde lid van het onderhavige artikel wordt alsdan aangenomen, dat de belasting is ingehouden op het daarvoor aangewezen tijdstip. Hetzelfde zal gelden voor de sporadisch voorkomende gevallen, dat omtrent het dragen van de ter zake van goederenprijzen verschuldigde belasting geen regeling wordt getroffen, voor zover die belasting niet kan worden ingehouden op een eventueel naast de goederenprijs aan de prijswinnaar uit te keren geldbedrag. In laatstbedoeld geval verkrijgt de inhoudingsplichtige voor het ontbrekende een vordering op de belastingplichtige met een recht van retentie ter zake op de goederenprijs.

Artikel 7. Ten behoeve van een behoorlijke contrôle op de voldoening van de verschuldigde belasting is het nodig, dat de organisator van een loterij of ander kansspel in een register aantekening houdt van de voor de fiscus van belang zijnde gegevens.

Voorts kan, in verband met de bij de artikelen 12, letter *b*, en 13 van het ontwerp van wet voorziene verrekening van de ingehouden loterijbelasting met de inkomstenbelasting of vennootschapsbelasting, de belastingplichtige behoefte hebben aan een bewijsstuk, waaruit van het winnen van een prijs en het inhouden daarop van de verschuldigde loterijbelasting blijkt. Het tweede lid van het onderwerpelijke artikel legt daarom op degene, die de prijs uitbetaalt, de verplichting om desgevraagd aan de prijswinnaar een dergelijk stuk af te geven.

Artikel 8. De belasting, verschuldigd ter zake van prijzen uit buitenlandse loterijen en andere buitenlandse kansspelen, moet ingevolge dit artikel op aangifte worden voldaan. Deze voldoening behoort blijkens artikel 19, derde lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen te geschieden door de belastingplichtige, dat is — zoals volgt uit artikel 1, letter *b*, van het onderhavige wetsontwerp — de binnen het Rijk wonende natuurlijke persoon, enz., die tot de prijs gerechtigd is.

Overigens bestaat hier op gelijke voet als is vermeld in de toelichting bij artikel 6 aansluiting bij de genoemde algemene wet.

Artikel 9. De aanduiding van de loterijbelasting als een „directe belasting” in artikel 1 van het ontwerp van wet heeft o.m. tot gevolg, dat op deze belasting de wet van 22 mei 1845 (*Stb.* 22) op de invordering van 's Rijks directe belastingen van toepassing zal zijn. Naheffingsaanslagen zouden dus kunnen worden voldaan in ten minste vijf maandelijksse termijnen. Hier toe bestaat naar het oordeel van de eerste ondergetekende geen aanleiding. Bij artikel 9 wordt daarom voorgesteld voor deze aanslagen in de loterijbelasting een betalingstermijn van een maand te stellen.

Artikel 10. De aansprakelijkheid voor de belasting, zoals deze bij dit artikel is geregeld, stemt overeen met die van artikel 28 van het Besluit op de Loonbelasting 1940. Zij strekt tot meerdere zekerheid voor de Staat, dat de verschuldigde belasting wordt voldaan.

Artikel 11. Het als maximum van de geldboete gestelde bedrag van f 5000 is gelijk aan dat, gesteld in artikel 69 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen.

Artikel 12. Reeds in het algemene gedeelte van deze memorie van toelichting is te kennen gegeven, dat naar de mening van de ondergetekenden de prijzen uit loterijen en andere kansspelen, welke in de particuliere sfeer worden behaald, van de heffing van inkomstenbelasting dienen te worden uitgesloten. Onderdeel *a* van het onderwerpelijke artikel strekt daartoe.

Onderdeel *b* van het onderwerpelijke artikel opent voorts, overeenkomstig hetgeen ter zake in het algemene gedeelte van deze memorie is opgemerkt, de mogelijkheid om in gevallen, waarin de prijs een bestanddeel uitmaakt van de winst uit bedrijf of zelfstandig uitgeoefend beroep, de op die prijs ingehouden loterijbelasting te verrekenen met de aanslag in de inkomstenbelasting.

Artikel 13. De bij dit artikel voorgestelde wijziging van het Besluit op de Vennootschapsbelasting 1942 beoogt een soortgelijke verrekening van de loterijbelasting met de vennootschapsbelasting als bij onderdeel *b* van artikel 12 is voorgesteld op het gebied van de inkomstenbelasting. Verwezen wordt daarom naar de toelichting op laatstgenoemde bepaling.

Artikel 14. Dit artikel beoogt de bestaande vrijstelling van omzetbelasting voor loterijen, vervat in artikel 24, 16°., van de Wet op de Omzetbelasting 1954, in te trekken en in verband daarmee de dienstverlening ter zake van loterijen en andere kansspelen uitdrukkelijk uit te sluiten van de in artikel 23, 4°., van de wet opgenomen vrijstelling voor diensten, welke door sportorganisaties worden verricht ten behoeve van hun leden. Verwezen zij naar hetgeen ter zake is opgemerkt in het algemene deel van deze memorie van toelichting. Zoals aldaar reeds is gesuggereerd, ligt het in de bedoeling van de eerste ondergetekende te bevorderen, dat in het Koninklijk besluit van 27 december 1956, *Stb.* 650, ter uitvoering van artikel 23, 5°., van de meergenoemde wet de hierbedoelde diensten eveneens uitdrukkelijk worden uitgezonderd.

Artikel 15. Voorgesteld wordt in artikel 38 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen ook de belasting naar prijzen uit loterijen en andere kansspelen te noemen, ten einde de mogelijkheid te openen op het terrein van de loterijbelasting eenzijdige regelen ter voorkoming van dubbele belasting te kunnen vaststellen.

Artikel 16. De onder letter *a* van dit artikel voorgestelde bepaling strekt ertoe de bestaande inhouding van 15 pct. op de prijzen en premies van de Staatsloterij te doen vervallen. Nu ook deze prijzen en premies in de loterijbelasting zullen worden betrokken, is er uiteraard daarnaast voor een dergelijke inhouding geen plaats.

Onder letter *b* wordt voorgesteld artikel 25, tweede lid, van de Loterijwet in te trekken. Deze bepaling houdt in, dat ter zake van de verkoop van loten der Staatsloterij geen omzetbelasting verschuldigd is. Gedoeld is hier op de verkoop van staatsloten door het daarvoor bestaande verkoopapparaat. Gelet op de bestaande jurisprudentie van de Tariefcommissie, dient te worden aangenomen, dat de collecteurs der Staatsloterij, mede in verband met de omstandigheid, dat zij krachtens hun aanstelling de status hebben van ambtenaar in de zin van de Ambtenarenwet 1929 (*Stb.* 530), als zodanig niet aan de omzetbelasting zijn onderworpen. Voorts is de positie van de in artikel 10, tweede lid, van de Loterijwet bedoelde wederverkopers, de z.g. debitanten, dermate afhankelijk, dat ook dezen als zodanig niet als ondernemers in de zin van de omzetbelastingwetgeving kunnen worden beschouwd. Op grond van een en ander zal de voorgestelde intrekking van de onderwerpelijke vrijstelling geen praktische betekenis hebben.

Artikelen 17 en 18. Deze bepalingen beogen te bewerkstelligen, dat het Provinciefonds en het Gemeentefonds tot de voor die fondsen voorgeschreven percentages delen in de opbrengst van de loterijbelasting.

Artikel 19. Voorgesteld wordt het ontwerp, nadat het kracht van wet zal hebben verkregen, in werking te doen treden op een door de Kroon te bepalen tijdstip.

Prijzen uit loterijen en andere kansspelen, welke reeds vóór dat tijdstip zijn gewonnen, in dier voege dat het lot of de andere kansbepaling reeds heeft beslist of al dan niet aanspraak op een prijs kan worden gemaakt, dienen redelijkerwijze buiten de heffing van de loterijbelasting te blijven, ook al macht de uitkering van de prijzen eerst na dat tijdstip geschieden.

De Staatssecretaris van Financiën,
VAN DEN BERGE.

De Minister van Justitie,
A. C. W. BEERMAN.